„אני מאמין שארה את היום בו יתנופף דגל כחול־לבן על שגרירות ישראל בקאהיר!"

בהתאם להחלטת ההנהלה המדינית של תנועת ה־עולם הזה — כוח חדש, הצביעה סיעתנו בשבוע שעבר בעד החלטת הממשלה לשוב לשיחות יארינג, ובכך הג־דילה את רוב הממשלה ל־77 נגד 27. הסיעה הצביעה נגד הצעת אי־האמון, שהוגשה על־ידי המרכז החופשי, שנדחתה ברוב של 81 נגד 27.

להנמקת עמדתנו, אמר ח"כ אורי אבנרי:

אורי אבנרי: ליבנו ברגע זה עם הנידונים בלנינגרד. איני משוכנע שאנחנו עושים את הכל, שאנחנו עושים די בשבילם. איני משוכנע שהממשלה מפעילה את מלוא הדמיון הדרוש במצב כזה.

אני סבור שעשרות חברי־כנסת הנמצאים היום בכנסת — לא באולם המליאה, אבל בבניין הכנסת — אילו היו היום נשלחים לרחבי העולם להתסיס, להמריד את דעת־הקהל, איש איש בחוגים שלו, איש איש בציבור הקרוב לו, היו יכולים לעשות יותר, וגם הרבה יותר.

קריאה: רק חברי־כנסת טובים לכך?

אורי אבנרי: אשי ציבור, שליחי ציבור מכל החוגים, מכל הסוגים, מכל מיגוון הקשת של החב־רה הישראלית, איש איש בציבור המקורב אליו בעולם.

ליבי גם עם הנידונים בבורגוס. אני מצטער שהכנסת לא מצאה הזדמנות להעלות נושא זה לדיון, כנושא בפני עצ־מו.** אני חושב שטוהר מצפוננו דורש שבהרימנו את קולנו למען יהודי ברית־המועצות, נרים את קולנו למען לוחמי־חופש באשר הם.

נצביע בעד!

אדוני הישב־ראש, נצביע היום בעד החלטת הממשלה לחזור לשיחות יארינג.

נצביע בעדה, למרות שזהו רק צעד א ח ד בדרך לשלום.

גולדה

העם דוחה אותה, ריכוז הגדול דוחה אותה, ואין זה פלא שאפילו ממשלת גולדה מאיר דוחה אותה.

לסחוב, לעכב, לחבל, לפוצץ

לכן הולכים, כבוד הישב־ראש, לשיחות יארינג.

איך הולכים? לשם מה הולכים?

גם בהצביענו בעד הממשלה, לא נסתיר כי יש בלבנו ספיקות כבדים לגבי כוונותיה.

ראש־הממשלה התחייבה, במישחקה עם המפד"ל, לא להציע גבולות. השר דיין, בגילגולו האחרון (הפעם בגילגול של נץ), הכריז שאין להחזיר את הגדה, אין למי להחזיר.

כאשר השר דיין, האחראי על הנעשה בשטחים, האיש הסובייטי, כאשר זה יוסיע מולנו.

אין ערובה, אין הבטחה, אין ביטחון. יש רק ספק קודר.

אם נעמוד מחר מול הכוח המשולב של צבא ערבי־סובייטי, כשאנו תלויים כל כולנו בנשק אמריקאי, בהרתעה אמריקאית, בהתערבות אמריקאית, אחרי שכ־בר הוקן דמנו בקרב ה־ראשון — כי אז יבוא התכתיב האמריקאי, ה־הסדר הכפוי, ואנו ניש־אר ללא ברירה, ללא אופציה, מועדים לכני־עה.

זוהי הדרך האחרת, האלטר־נטיבה האמיתית של „האלטר־נטיבה" הימנית.

העם דוחה אותה, ריכוז הגדול דוחה אותה, ואין זה פלא שאפילו ממשלת גולדה מאיר דוחה אותה.

לסחוב, לעכב, לחבל, לפוצץ

לכן הולכים, כבוד הישב־ראש, לשיחות יארינג.

איך הולכים? לשם מה הולכים?

גם בהצביענו בעד הממשלה, לא נסתיר כי יש בלבנו ספיקות כבדים לגבי כוונותיה.

ראש־הממשלה התחייבה, במישחקה עם המפד"ל, לא להציע גבולות. השר דיין, בגילגולו האחרון (הפעם בגילגול של נץ), הכריז שאין להחזיר את הגדה, אין למי להחזיר.

כאשר השר דיין, האחראי על הנעשה בשטחים, האיש לצעוד קדימה בדרך זו, צעד אחר צעד, לקראת הסדר.

אני רוצה, כבוד היושב־ראש, להציג שוב את השאלה הנוקבת: אם זה כך, האם לא כדאי ללכת קדימה מרצון, לפתח יוזמה ישר־אלית מחושבת, על סמך האינטרסים שלנו, ללכת קדימה תוך ראיית הדרך, במקום ללכת באותה דרך כשהפנים מופנים לאחור?

מה הרווחנו מהשהיית השיחות?

בזבזנו ארבעה חודשים, הוקשחו עמדות הערבים וה־סובייטים, ועתה הועמד בסכנה נוראה עצם המשך הפסקת־האש, גם בשעת ניהול השיחות. כפי שהעיד השגריר יצחק רבין, לא קיבלנו יותר נשק מכפי שהובטח לנו ממילא, לפני הפסקת השיחות. לא קיבלנו שום ערובות מדיניות נוספות.

סיכנו הרבה, קילקנו הרבה, לא הרווחנו מאומה.

NEVER! NEVER! NEVER!

הבה נפסיק את המישחק הזה. הבה נחדל מלהיגרר אל ה־שלום בעל־כורחנו, תוך כניעה ללחצים.

כי בדרך זו עלולים אנחנו להגיע להסדר כפוי, של ל א שלום ו ל א שטחים.

הבה נפתח יוזמה חיובית, נלך לשיחות יא־רינג כלב חפץ, נציג תוכנית סבירה, נוכיח שאנו מוכנים לוותר על השטחים תמורת שלום מעשי וביטחון סביר. נקרא לפלסטינים להשתתף במשא־ומתן, ולקחת חלק בהסדר.

שמעתי היום, בזמן ההיכות, כמה וכמה אגדות, כאילו שינו המצרים את עמדתם המוצהרת, כאילו הם מתנגדים עכשיו לדברים שהסכימו להם אתמול.

בעד המשלה!

אבל כל צעד בדרך זאת, ייהיה קטן והססני ככל שיהיה, נצביע בעדו.

לא תמיד יודע הצועד לאן הוא צועד. לא תמיד הוא רוצה להגיע אל היעד שהדרך מו־ליכה אליו. אבל אם הצעד הוא בדרך הנכונה, נצביע בעדו.

האלטרנטיבה: מלחמה עם הסובייטים

כבוד היושב־ראש, מהי האלטרנטיבה, מהי הדרך האחרת? מה מציעים לנו אותם הקמים עתה נגד החלטת הממשלה?

דיין

יש לציין תמונה ברורה ו־מדוייקת, כדי להבין את פר־שה־הדרכים בה אנו ניצבים. הפסקת־האש תסתיים בעוד 38 ימים.

כאותו רגע יהיה עלי־נו להטיל את חוד־החי־נית של עוצמתנו הצב־איתי, את מיטב צעירי־נו, את היקרים שבכלי־נו, נגד חומת הטילים הסובייטיים שממערב לתעלה.

יתלקח קרב אכזרי ויקר, יקר בדם, יקר בציוד שאין לו תחליף.

אני מקווה, אני מאמין, שננצח בקרב זה, יהיה המחיר ככל שיהיה.

ננצח בקרב, כפי שניצחנו בקרבות כה רבים.

ננצח — ומה הלאה?

קראנו השבוע דבריו של נשיא מצרים, אנואר אל־סאדאת. האם יכול להיות ספק קל שבקלים, שהוא יקרא אז להתער־בות צבאית מאסיבית של ברית־המועצות? האם יכול להיות ספק קל שבקלים, ששליטי הקרמלין, אדוני השופטים של לנינגרד, יחושו לעזרת בעלי־בריתם?

בכך אין ספק. אבל יש ספק לגבי בעלי־הברית שלנו.

אפשר במחיר שיבתנו לשיחות יארינג, לא הצליחה הממ־שלה להשיג הבטחה אמריקאית ברורה להתערבות נגד הצבא שמנע כל התארגנות פוליטית של העם הפלסטיני במשך שלוש וחצי שנים, כל ביטוי פוליטי, כל נציגות פוליטית, כאשר הוא טוען ש„אין למי להחזיר", שאין כוח פלסטיני, שאין מישטר פלסטיני, הרי זה מבחינת „הרצחת גם ירשת".

היו"ר יצחק נבון: אבקש אותך לחזור מן הביטוי הזה.

אורי אבנרי: אני חושב שהכוונה ברורה.

היו"ר יצחק נבון: לא ברורה. אבקשך לח־זור מן הביטוי.

אורי אבנרי: לא ברור לי מדוע.

היו"ר יצחק נבון: אמרת על שר־הביטחון — „הרצחת גם ירשת".

אורי אבנרי: אם אתה עומד על כך, אני בהח־לט מוכן לחזור בי ולומר: „גם מנעת התארגנות פלסטינית, וגם אתה טוען שאין פלסטינים שאפשר לבוא איתם בדברים."

מי שחולך לשיחות יארינג, ואינו מוכן ל־היאבק על שלום תמורת שטחים — ה ש ל ו ם תמורת ה ש ט ח י ם, כל השלום תמורת כל השטחים — אין לו מה לחפש ליד שולחן ה־דיונים של יארינג, ובכך צדק חבר־הכנסת בגין.

הוא יכול לנסות לדחות, לסחוב, לעכב, להשהות, לחבל, לטרפד, ואולי — מי יודע — לפוצץ, ואין ספק שזו ה־כוונה של רבים, המציעים עתה לחזור לשיחות יארינג מטע־מים טכסיסיים גרידא.

לא כדי להגיע לידי שלום עם הערבים, אלא כדי להגיע לידי שלום עם האמרי־קאים.

האסון של הפסקת השיחות

אולם תקווה זו — ואוי לתקווה כזאת — אינה אלא אשליה, כי הגורמים היסודיים — האינטרס האמריקאי, ההתערבות הסובייטית, ורצון הציבור הישראלי למנוע את היווש ה־מלחמה, אם ניתן למנוע אותה — גורמים אלה לא ישתנו.

הם הכריחו את ממשלת ישראל להסכים ליוזמת רוג'רס. הם הכריחו אותה להיכנס לשיחות יארינג. הם מכריחים אותה עכשיו לחזור לשיחות יארינג, בניגוד מפורש וחותך להחלטה חד־משמעית של הממשלה. והם גם יכריחו אותה על מה זה מסתמך?

נשיא מצרים העניק השבוע ראיון לג'יימס רסטון, וקרא: "Never, Never, Never!".

על מה אמר "NEVER, NEVER, NEVER"?

על הכרה בישראל? לא!

על שלום עם ישראל? לא!

על משא־ומתן עם ישראל? לא.

אף לא על אחד משלושת הלאווים של חארטום.

הוא אמר Never, Never, Never! על קשירת יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

סאדאת

האם זה מלחמתנו — יח־סים דיפלומטיים? הקרם שעל עוגת השלום?

אין לנו יחסים דיפלומטיים עם עשרות מדינות. אם נגיע למצב בינינו לבין מצרים כפי שקיים כיום בינינו לבין אינ־דונסיה, חושבני שהשגנו הרבה.

נסים אליעד: אילו היתה מצרים ל־יד אינדונסיה, הייתי מסכים אתך.

אורי אבנרי: תאמין לי, שאני, כמוך, רוצה גם ביחסים כלכליים וגם ביחסים דיפלומטיים עם מצרים. אשמח ליום בו יתנופף דגל כחול־לבן ב־קהיר, ואני מאמין שאראה את היום.

אבל, חבר־הכנסת אל־עד, כאשר אומר נשיא מצרים Never, Never, Never על יחסים דיפלומטיים עם ישראל, איננו יכולים להציג זאת כאילו אמר לא משא־ומתן עם ישראל, לא הכרה בישראל ולא שלום עם ישראל, כי באותו ראיון הוא מזכיר ב־פירוש לא רק את החלטת מועצת הביטחון 242, אלא גם מפרש ומזכיר, מלבד הנסיגה, את ההכרה בישראל.

אדוני היושב־ראש, נתמוך בממשלה כאשר היא הולכת לשיחות יארינג. יש לנו חששות כבדים לגבי הרוח שבה הממשלה הולכת ל־שיחות יארינג, אבל אנחנו משוכנעים שהנכי־בות הבינלאומיות, האינטרסים האמריקאיים, העימות עם ברית־המועצות, והרצון של הצי־בור בישראל עצמה יביאו, צעד אחר צעד, ל־אותו הסדר שלום שהוא אפשרי.

* באותה שעה נכחו באולם המליאה ראש־הממשלה ו־תריסר חברי־כנסת. קרוב למאה ח"כים נמצאו במיזנון.

** הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום בפרשת משפט הבאס־קים. הנסיבות לא הכירה בדחיפות. בדיון, נקט ח"כ מנחם בגין בקו דומה לשלנו.